

Spis treści

Podziękowania	13
Wprowadzenie	15

CZĘŚĆ I

Rozdział I: Współczesne przemiany intymności – od wielkich teorii do praktyk intymności	25
1. Wielkie teorie na temat intymności	26
1.1. Anthony Giddens i czysta relacja	26
1.2. Ulrich Beck i Elisabeth Beck-Gernsheim i ryzykowna miłość	28
1.3. Zygmunt Bauman i miłość jako odpowiedzialność	30
2. Od krytyki wielkich teorii do paradygmatu praktyk intymności	33
2.1. Lynn Jamieson i transformacja definicji intymności	35
2.2. Carol Smart i koncepcja życia osobistego	36
2.3. Jacqui Gabb i praktyki relacyjne	39
3. Intymność w czasach kapitalizmu	40
3.1. Eva Illouz i konsumpcje miłości	40
3.2. Arlie Russell Hochschild i komercjalizacja intymności	43
4. Praktyki intymne tu i teraz	46
5. Podsumowanie	48

Rozdział II: Seksualność intymności – dyskurs, obywatelstwo i kontekst społeczny	52
1. Seksualność i władza w myśli Michela Foucaulta	52
2. Wokół koncepcji intymnego obywatelstwa	59
2.1. Seksualne obywatelstwo Jeffreya Weeksa	60
2.2. Intymne obywatelstwo Kena Plummera	62
2.3. Wyzwania dla koncepcji intymnego/seksualnego obywatelstwa – Diane Richardson	63
3. Seksualność a lokalność w myśli Joanny Mizielińskiej i Roberta Kulpy	65

4. Problematyka związków intymnych i seksualności w polskim kontekście społeczno-kulturowym	66
4.1. Rodzina i związki intymne w kontekście specyfiki polskiego społeczeństwa	66
4.2. Opinia publiczna i dyskurs publiczny związkach intymnych osób nieheteroseksualnych	70
4.3. Proces emancypacji osób nieheteroseksualnych w Polsce	75
5. Podsumowanie	78

CZĘŚĆ II

Rozdział III: Zastosowana metodologia	81
1. Ogólne informacje o metodologii projektu badawczego „Rodziny z wyboru w Polsce”	81
1.1. Indywidualne wywiady pogłębione (IDI)	82
1.2. Badanie etnograficzne (ETNO)	83
2. Metody zbierania danych	85
2.1. Indywidualne wywiady pogłębione (IDI)	85
2.2. Badanie etnograficzne (ETNO)	87
3. Próba badawcza	93
3.1. Dobór próby	93
3.2. Społeczno-demograficzna charakterystyka próby	95
4. Charakterystyka materiału badawczego	96
5. Metody analizy danych	97
5.1. Paradygmat analityczny	97
5.2. Procedura analizy w ramach projektu Rodziny z Wyboru w Polsce	98
6. Problemy metodologiczne i kwestie etyczne	102

CZĘŚĆ III

Wstęp	107
1. Wymiary i definicje intymności	107
2. Wpływ na dynamikę związków intymnych płci kulturowej i orientacji seksualnej	109
3. Poza heteronormatywnym skryptyem budowania intymności	111
4. Intymna przyjaźń i zwyczajność	113
5. Podsumowanie	115

Rozdział IV: Okazywanie uczuć	117
1. Sposoby okazywania sobie uczuć	119
1.1. Wielość praktyk okazywania uczuć	119
1.2. Czułość fizyczna	120
1.3. Czułe słowa	123
1.4. Troska	124
1.5. Rytuały	127
2. Okazywanie uczuć a wzajemność	128
2.1. Różnice w sposobie okazywania uczuć	129
2.2. Ignorowanie potrzeb emocjonalnych partnera	135
2.3. Dziedziczenie wzorców relacyjnych	135
2.4. Uczucia „przykryte kurzem”	137
2.5. Brak czasu na „my” – problemy związane z rolą rodzicielską	138
3. Podsumowanie	141
Rozdział V: Komunikacja i konflikty	145
1. Praktyki komunikacyjne	147
1.1. Rola rozmowy	147
1.2. Niewerbalne praktyki komunikacyjne	152
2. Rozwiązywanie konfliktów	155
2.1. Codzienne sprzeczki i co za nimi stoi	156
2.2. Strategie rozwiązywania konfliktów	158
3. Podsumowanie	167
Rozdział VI: Życie seksualne	169
1. Znaczenie seksu w życiu intymnym	174
1.1. Seks jest ważny i powiązany z miłością	174
1.2. Nie ma związku bez seksu	177
1.3. Waga otwartości w rozmawianiu o seksie	178
1.4. Seks nie jest ważny	180
1.5. Seks jako rozrywka	181
1.6. Przemiany życia seksualnego na przestrzeni lat	182
2. Specyficzne upodobania seksualne	186
3. Życie seksualne osób trans	187
4. Problemy w sferze seksualnej	189
4.1. Brak symetrii potrzeb seksualnych	189
4.2. Zanik kontaktów seksualnych w związku	193
4.3. Seks a bycie rodzicem	195
5. Podsumowanie	197

Rozdział VII: Praktyki zaręczynowoślubne	200
1. Spontanizność	204
2. Wspólny plan na zaręczyny/zaślubiny	205
3. W stronę queerowania rytuałów zaręczynowoślubnych	208
4. Podsumowanie	213
Rozdział VIII: Zazdrość	215
1. „Zdrowa” zazdrość	216
2. Zazdrość o czas i uwagę poświęconą innym	219
3. Zazdrość o mężczyzn i byłych partnerów	221
4. Zazdrość o byłych partnerów tej samej płci i środowisko LGBT	223
5. Zazdrość związana z modelem rodziny	228
6. Zazdrość w związku ze zdradą	229
7. Podsumowanie	235
Rozdział IX: Kontynualna (nie)monogamia	238
1. „Oczywista” monogamia	243
2. Refleksyjna monogamia	243
2.1. Wpływ norm społecznych i dziedziczenia wzorców intymności	244
2.2. Brak woli obu stron	246
2.3. Negatywne przekonania na temat niemonogamii	247
2.4. Różnica pragnień	250
3. Związki niemonogamiczne w przeszłości	250
3.1. Niemonogamia jako zabawa	250
3.2. Nieudana realizacja projektu poliamorii	251
3.3. Związek niedomknięty	253
4. Związki otwarte seksualne, ale emocjonalnie monogamiczne	255
5. Związek swingujący, zmierzający w stronę poliamorii	257
6. Związek otwarty seksualnie, emocjonalnie monogamiczny, ale w praktyce poliamoryczny	258
7. „Przyjaźń seksualna” – związek poliamoryczny z zachowaniem nadrzędności relacji prymarnej	261
8. Podsumowanie	264
Rozdział X: Praktyki cielesne	268
1. Ciało w socjologii i studiach feministycznych i queerowych	268
2. Dbanie o ciało jako element konsumpcji i obyczajowości polskiej	271
3. Praktyki cielesne w badaniach nad związkami nieheteroseksualnymi	273
4. Nagość	276
5. Dbanie o ciało	281
6. Zdrowie i ciało	288
7. Podsumowanie	292

Rozdział XI: Praktyki intymne a sfera publiczna	295
1. Powściągliwość związana ze strachem i incydem przemocy motywowanej homofobią	300
2. Powściągliwość związana ze strachem i konformizmem	303
3. Powściągliwość związana z konformizmem	307
4. Swoboda w ramach norm społecznych	308
5. Swoboda bez podkreślania konieczności dostosowania się do norm społecznych	309
6. Strach, konformizm i polityczność	310
7. Okazywanie uczuć publicznie jako alternatywna strategia ujawnienia	313
8. Bezpieczny Zachód	314
9. Podsumowanie	317
Rozdział XII: Od praktyk intymnych do praktyk wolności i z powrotem	322
1. Życie intymne osób nieheteroseksualnych w kontekście współczesnych przemian intymności	322
1.1. Indywidualizm <i>versus</i> odpowiedzialność	322
1.2. Odsłanianie się <i>versus</i> cicha intymność	323
1.3. Subwersywne praktyki <i>versus</i> wzorce i stereotypy związane z płcią i seksualnością	324
1.4. Etyka zmiany <i>versus</i> etyka odpowiedzialności i asymetrycznej wzajemności	325
2. Życie intymne osób nieheteroseksualnych a kontekst społeczno-kulturowy	327
2.1. Intymność <i>versus</i> sfera publiczna	328
2.2. Podatność na zranienie <i>versus</i> sprawczość	328
2.3. Intymna przyjaźń <i>versus</i> kontekst lokalny	329
2.4. Zwyczajność <i>versus</i> marginesowość	330
Bibliografia	333
Indeks nazwisk	363
Streszczenie	371
Summary: Sociology of the Couple. Intimate Practices in Non-Heterosexual Relationships	375